

TAZETTE #4

THEATERAANZEE.BE

MAANDAG 30/07/2012

SPEAKERS' CORNER EEN PLEK OM JE TE LATEN HOREN

Tijdens deze editie van TAZ is het Leopoldpark polyvalenter dan ooit. Naast Café Koer en het Familiepark kreeg ook de Speakers' Corner een vaste plek. Een stukje Hyde Park in Oostende, naar het Londense voorbeeld. Verschillende sprekers – en wie weet jij ook? – geven er tijdens het festival hun ongezouten mening over grote en minder grote thema's. Vandaag betreedt de Antwerpse burgemeester Patrick Janssens het spreekgestoelte. Voor één keer ruilt hij zijn daden voor woorden. Of zijn woorden ook al daden? Adriaan Van Aken, samen met Stijn Devillé de bedenker van de Speakers' Corner, zou het alvast een 'taaldaad' noemen.

Adriaan Van Aken (BZB): "Dat woord heb ik opgepikt van Pieter De Buysser (*auteur en theatermaker, JM*). Het is een mooi woord waarin veel betekenissen samenkomen. Taal en daad, de actie. De slogan waarmee Patrick Janssens deze verkiezingen tegemoet gaat is trouwens 'Geen woorden, maar daden'. Zijn strategie is duidelijk: hij is een man van daden, van verwezenlijkingen, en daar wil hij op afgerekend worden. Dat is allemaal goed en wel, maar hij geeft hierdoor wel het woord aan Bart De Wever. Die is nu volop aan het bewijzen dat woorden evengoed daden zijn. Met woorden kun je evengoed de verkiezingen winnen. De Wever is ook een fantastisch spreker die de retoriek nog echt beheerst."

Vanwaar die dadendrang?

"Het uitgangspunt van Braakland/ZheBilding is dat je iets te vertellen moet hebben. Dat je mensen met iets naar huis moet sturen waar ze iets aan hebben. Uiteraard zijn we hier en daar ook ongelooflijk inconsequent en zijn er uitzonderingen in het programma om dat wat te relativëren. Bijvoorbeeld *Lonesome no more* van Tip Toe Topic."

Waarom een Speakers' Corner op Theater Aan Zee?

"Speakers' Corners zijn het begin van theater. Een houten kratje waarop je gaat staan en begint te praten. Dat is de meest eenvoudige vorm van theater. Het biedt ook de kans om de mensen uit deze buurt zelf het woord te laten nemen."

De Speakers' Corner is voor iedereen, is dat het doel?

"Ja, maar ik maak mij daar geen grote illusies over. Als het lukt, dan lukt het. Lukt het niet, dan is dat ook niet erg. Guillaume Bijl heeft ooit een stemhokje als kunstwerk gemaakt met daarvoor een bordje 'Mijn persoonlijke inspraakruimte'. De doorsnee Belg geraakt ook niet veel verder dan daar. De Speakers' Corner gaat een stapje verder. Het is een kleine ruimte voor een relatief klein publiek - al laat Radio TAZ het hele Leopoldpark eigenlijk meeluisteren - maar het blijft toch een plek om van je te laten horen."

Welke speech blijft jou het meeste bij?

"Het eerste wat me te binnen schiet is geen speech maar een staaltje fantastische populistische retoriek van Filip Dewinter, toen hij in 2000 een fenomenale overwinning had geboekt bij de gemeenteraadsverkiezingen. Dewinter kwam het stadhuis binnen en kreeg, behalve een microfoon, de volgende vraag

van Guy Polspoel onder zijn neus: "Zo meneer Dewinter, u komt zo parmantig het stadhuis binnen gemarceerd". Waarop Dewinter zegt: "Meneer Polspoel, ik kom het stadhuis niet binnen gemarceerd, ik kom het stadhuis binnengevlogen op de vleugels van de democratie." (*lacht*)

"Een van de mooiste speechschrijvers die er ooit is geweest is Simon Vinkenoog. Die is in de eerste plaats een dichter natuurlijk, maar toch. (*citeert*) "In elk begin zit al het geloof"."

Gisteren waren er alleszins stoeltjes te kort op de Speakers' Corner. Een zeventigtal toeschouwers hing aan de lippen van Dominique Willaert en Michael De Cock. Hun stemmen weerklonken doorheen het hele park en deden wandelende voorbijgangers stilstaan en zoeken naar de bron van het geluid. Een halfuur lang zwol de menigte aan rond deze twee heren. En of hun taaldaad interessant was.

Dominique Willaert is coördinator van Victoria Deluxe (*een sociaal-artistieke organisatie, JM*) en sprak met overgave over het failliet van de media en de te brave linkse culturele wereld. Een voorbeeld? De media danst naar de pijpen van de kapitalisten waardoor echt nieuws van de voorpagina's verdwijnt. Volgens Willaert komt de echte structurele ongelijkheid niet meer op de voorgrond. Zo staan kranten bol van foto's over pakweg de borsten van Lesley-Ann Poppe, in schril contrast tot de schamele, minuscule berichtgeving – verdoken in het midden van de krant – over de miljoenen belastingontduiking van rijke BNP Paribas-klanten. Of deze: de dreigende prijsstijging voor maïs, als gevolg van een overbevraging in de bio-industrie, kreeg volgens Willaert gemiddeld vier vierkante centimeter aandacht per krant. Die hele ecobeweging, ook in de cultuursector, zit hem dwars. De mensen van de cultuursector hebben volgens hem "geen kloten meer aan hun lijf" om echt tot actie over te gaan. Volgens Willaert loopt de cultuurwereld als een schaaap de sp.a achterna. Die is volgens hem die naam niet meer waardig. "Fiscale amnestie tot twee keer toe goedgekeurd door de socialisten!" Willaert riep uiteindelijk op om, net als hij, voor de PVDA te supporteren. Hij kreeg een warm applaus.

Vooraleer De Cock zijn eigen speech afstak, nuanceerde hij Willaerts woorden over de brave linkse cultuurmens. "Heel wat artiesten brengen geëngageerd werk en zo'n engagement stopt niet op het einde van een voorstelling of tentoonstelling." Zijn eigen toespraak kan als voorbeeld tellen. Een verhaal over vluchtelingen en het futiele onderscheid tussen politieke of economische vluchtelingen. Over zijn eigen ervaring drie jaar geleden, waarover hij een voorstelling programmeerde op TAZ: *HAVENOIO*. Hij nodigde ons uit om naar de fototentoonstelling van Carl De Keyzer te gaan, *Moments Before the Flood*, aan de oosteroever van Oostende: 105 indrukwekkende foto's over de mogelijke catastrofale gevolgen van de opwarming van de aarde. Ook Michael De Cock wil het publiek tot actie aanzetten. En zo is de cirkel rond. BZB mag zich een tevreden curator noemen. (*JM*)

DAGELIJKS OMSTREEKS 15U30 AAN DE KIOSK TUSSEN DE BOMEN

#TEN ADEM & BIG NOISE JONG MUZIEK

Ook op dag drie van Jong Muziek nam programmator Pieterjan Vervondel het festivalpubliek mee naar een verrassende kamer in het Huis der Verborgten Muziekjes. Dit keer was de muziek zelf voornamelijk ondersteunend, meer bepaald voor een reeks gedichten die soms wordt gezongen, maar vaker nog wordt voorgedragen. Met veel vuur overigens, en niet zelden een vleugje pathos. Bij het duo Ten Adem staat alles in functie van de poëzie van Oostendenaar Bardt Jaques, waarbij het pianospel van Ben Schockaert mee de sfeer bepaalt via geijkte akkoordenschema's uit de jazz, de blues en het chanson. Dat klinkt gevarieerder dan het in realiteit was, want Ten Adem zoekt inhoudelijk vooral de schaduwkant van dit ondermaanse op, met bezwerende verzen over keukens die tot leven komen, over moedwillig vergeten dat maar niet wil lukken, en zelfs over lobotomie... De Nederlandse taal als een onheilspellend spookkasteel, een indruk die nog werd versterkt door de grafstem die de dichter Jaques graag aanhaalt. Uitgerekend tijdens het bisnummer gisteren op Café Koer – een smeuijge cover van de bluesklassieker 'Little Red Rooster' in het Oostendse dialect – bleek dat er in het donkere universum van Ten Adem bij hoge uitzondering ook warm zonlicht kan stralen. En dat deed deugd na een dwingende, maar al bij al behoorlijk monochrome set.

Vandaag is het de beurt aan Big Noise, een powerjazzband uit Luik. Pieterjan Vervondel: "Zij treden elke week op in hetzelfde café in Brussel en het is altijd *vree* goed. Ze zijn goed op elkaar ingespeeld. Er is trouwens zo'n beetje een revival, heb ik gemerkt, van powerjazz... Los daarvan: ze amuseren zich zichtbaar op het podium, niet onbelangrijk. Plus: het is een Waalse groep. Dat is mooi meegenomen, in deze tijd." (*SH*)

OM 11U30 @ FORT NAPOLEON, OM 15U @ CAFÉ KOER

#TAZ-JARGON AFLEVERING 1

Nieuw in de *TAZette*: een rubriek waarbij we u, altruïstisch als we zijn, graag helpen om de woordenschat te verwerven waarmee vooral theaterwetenschappers (jazeker, u daar!) graag uitpakken om hun medemens te intimideren.

1. Zeg niet: 'de theatersector'. Zeg: 'het theaterlandschap'. Dat klinkt zoveel kleurrijker en romantischer en avontuurlijker. Let wel: het is verboden te huppelen in dit landschap. Iemand de weg vragen kan nog net, maar dan liefst in het jargon zoals u het via deze rubriek zult leren beheersen.

2. Zeg niet: 'het is mij te ingewikkeld'. Zeg: 'dat zit mijns inziens op metaniveau'. Daarmee legt u de meeste discussies, bijvoorbeeld over de maatschappelijke relevantie van een voorstelling, vakkundig stil. Blijf glimlachen. (*SH*)

STEREO NOMADEN RECENSIE

De bus van de Stereo Nomaden brengt ons naar de haven op rechteroever, waar drie erg verschillende voorstellingen op ons wachten. Beginnen doen we met *A Journey Into Space* van het Gentse kunstenaarsduo Robbert&Frank/Frank&Robbert. Een korte versie van deze performance viel vorig jaar zo in de smaak op het Mayday Mayday festival, dat Campo aan de twee beeldenstormers vroeg om er een avondvullende voorstelling van te maken. Het universum van Frank en Robbert vertakt zich over alle mogelijke disciplines en stijlen. *Blackbird* staat hier nevensgeschikt aan *blacklight*, kabouters staan naast gigantische dildo's. Liv Laveyne en Sophie De Somere, programmatoren van Jong Theater, moeten graag in hogere sferen vertoeven, want net als bij *Urland* maken we hier een ruimtereis. Terwijl het Nederlandse collectief er een *hardcore* trip van maakte, kiezen Frank en Robbert voor een stille spacetrip. Maar beide gezelschappen gebruiken hun jongensfantasie om via referenties aan games en populaire muziek een multimediale totaalvoorstelling te maken. *A Journey Into Space* is absurd, ontroerend en wisselt visuele spelerei af met killerscènes. Deze *Tik Tak on speed* toont de ambitie en potentie van twee jongetjes die ervan dromen om ruimtereiziger te worden.

Het contrast met *Still Animals* van Tuur Marinus kan niet groter zijn. Dit lid van het jonge, aan P.A.R.T.S. ontsproten collectief Busy Rocks onderzoekt hoe dierenbewegingen geënceneerd kunnen worden zonder gebruik te maken van technische trucjes. Enkele in het zwart geklede mannen en vrouwen ondersteunen in het donker de bijna naakte danser die kruipt, zwemt of rent. Tussendoor gaat telkens het licht even uit en evolueert de voorstelling van één naar zes dansers, van dier naar mens. Tuur Marinus toonde twee jaar geleden in *Studium* al eens een voorstudie in de Beursschouwburg. En het moet gezegd dat *Still Animals* nog steeds een – weliswaar indrukwekkend – toonmoment van een onderzoek blijft, veeleer dan een echte voorstelling. O ja, kijk achteraf gerust uw ogen uit tijdens de prachtige wandeling naar de laatste locatie.

In de derde en beste voorstelling van Stereo Nomaden staat de taal centraal. RITS-studenten Nona Buhrs en Aurelie di Marino, respectievelijk studenten spel en regie, wagen zich aan *Zelfbeschuldiging* van de Duitse schrijver Peter Handke – u weet wel, de man die met *Publikumsbeschimpfung* fulmineerde tegen de toeschouwers. In deze voorstelling begint iedere zin met 'ik' en wordt die gevolgd door al wat de vertelster in kwestie heeft nagelaten te doen. Of net wel heeft uitgestoken en mispeuterd. De twee rasactrices weten deze potentieel saaie opsomming van zelfverwijten tot een wervelende voorstelling om te buigen, waarbij ze halverwege even hun dialect omkeren en eenmalig op een prima manier de locatie naar hun hand zetten. Als deze voorstelling een muziekplaat was, zouden we zeggen dat er geen noot te veel opstaat. Kort en indrukwekkend. (FT)

**T/M VR 3/08 OM 10U30 EN 15U - VERTREK AAN
INFOSTAND CAFÉ KOER**

TRIP! RECENSIE NICK STEUR

Net als bij zijn triomfantelijke doortocht met *FREEZE!* vorig jaar, waarmee hij de TAZ-KBC Jongtheaterprijs won, verrast Nick Steur ook met zijn nieuwe performance *TRIP!* Hiervoor gaat hij weer aan de slag met natuurlijke materialen en zoekt hij de contemplatie in de indrukwekkende ruimtes van Hangaar 1. De beelden die Steur in *TRIP!* maakt zijn indrukwekkend, maar zijn boodschap weet hij iets minder subtiel te communiceren.

Het afgelopen jaar veranderde er heel wat voor Nick Steur. Niet alleen maakte zijn krullenbol plaats voor een *broske*, hij kende veel succes in België met zijn 'stenenperformance' *FREEZE!* en verhuisde naar een klein dorpje in Wallonië, vlakbij het drielandenknooppunt. Nick Steur is blijkbaar erg gevoelig voor de hoeveelheid prikkels die de stad, maar ook de moderne communicatietechnologie dagelijks op ons afvuren en hij wil daar graag aan ontsnappen op een rustige plek.

Dat is ook het thema van zijn nieuwe performance: als een herder neemt Steur ons mee op een parcours in Hangaar 1, waarbij ons uitdrukkelijk gevraagd werd om niet te praten, om zo de trip sterker te ervaren. In tegenstelling tot een eerder toonmoment *ESCAPE: CONTROL* dat we in april zagen – waarin Steur zich al pratend liet bedelven door kilo's zout – is het gesproken woord verdwenen in *TRIP!* Dat wil niet zeggen dat er geen taal meer gebruikt wordt om te communiceren: Steur schrijft allerlei zinnen neer met krijt, zout of zand.

Na de stenen uit *FREEZE!* werkt de TAZ-laureaat dit keer met materialen van de kust: zout, zand en water. Daarmee doet hij de knapste dingen. Steur plaatst die beelden intelligent in en om de hangaar, waarmee hij opnieuw toont dat hij een fantastische landschapskunstenaar is met een voorliefde voor natuurlijke materialen.

De manier waarop Steur zinnen vormt is zonder meer inventief, maar zijn boodschap is vaak iets te nadrukkelijk. Tijdens het schrijven heeft hij soms nood aan een pauze, maar omdat hij dat nogal expliciet neerschrijft, versmoort hij zo onze verbeelding. De impact van *FREEZE!* blijft daardoor uit – wat *TRIP!* ironisch genoeg een minder sterke trip maakt dan zijn voorganger. De ideale verhouding tussen woord en beeld is daarvoor nog niet voldoende aanwezig. (FT)

T/M VR 3/08 OM 20U @ HANGAAR 1

UITGELEZEN AAN ZEE WEELDE VAN EEN LITERAIR SALON

Geen krijsende meeuwen maar joelende kinderen, de *buzz* van Café Koer en het geluid van autoverkeer maken dit jaar deel uit van de achtergrond bij *Uitgelezen Aan Zee*. Dat is wel eventjes wennen na de edities op de dijk de vorige jaren, maar wie al eens een boek op een terras of op het strand leest, weet hoe omgevingsgeluiden zich moeiteloos laten wegfilteren. En er zijn ook zekerheden in dit live boekenprogramma van Vooruit en *De Morgen*, zoals presentatrice Fien Sabbe en de twee vaste panelleden: Jos Geysels en Anna Luyten.

Dag één ging zaterdag van start met als gasten actrice Els Dottermans en schrijver Bart Moeyaert. Eerst werd *De 100-jarige man die uit het raam klom en verdween* van de Zweed Jonas Jonasson onder de loep genomen. Op de dag van zijn honderdste verjaardagsfeestje in het bejaardentehuis besluit hoofdpersonage Allan dat hij er genoeg van heeft: hij klimt uit zijn raam, sloft op zijn versleten pantoffels naar de dichtstbijzijnde bushalte waar hij niet-echt-per-ongeluk een reiskoffer steelt. Wat verder op de tocht blijkt er in die koffer een klein fortuin aan maffiageld te zitten. Dat een honderdjarige man voor deze knotsgekke roadmovie over een muur moet klimmen, lange tochten aflegt en op zijn pad zowel met Truman, Franco als een kudde olifanten in contact komt, is voor de auteur Jonassen geen probleem. Algauw gaat de discussie in het panel over de geloofwaardigheid van het boek. Maar het is vooral de smakelijke manier waarop Anna en Jos over hun leeservaring vertellen die je als toeschouwer meteen zin doet krijgen om deze roman gewoon zelf te gaan kopen.

Dat leesplezier staat in schril contrast met *Wij, de wilden* (Justin Torres) waarin een zevenjarig jongetje zijn gewelddadige familiegeschiedenis uit de doeken doet. Niet evident, maar in *Uitgelezen* komen ook 'onsexy' boeken aan bod waar je, aldus Bart Moeyaert, "zelf een stap voor moet zetten".

Elke dag van *Uitgelezen* schuiven twee muzikale gasten aan. Zaterdag zorgde de jonge Leuenaar Stoomboot voor een ingetogen intermezzo en kwamen Jan De Smet en Serge Feys het slot opluisteren, onder andere met een felgesmaakte cover van Drs. P.: 'Boom der kennis van Goed en Kwaad'. Bovendien is er ook elke dag een live column, en die werd zaterdag verzorgd door Stijn Devillé van BZB. Devillé vertelde over het al dan niet samengaan van kapitalisme en cultuur, maar ook over de crisis. Hij citeerde een kennis van hem die kapitalisme met paranoia had vergeleken: we weten dat we belazerd worden, maar we weten niet door wie. Hij schetst het beeld van een filmpje, intussen een internethit, uit het nieuwe crisisland Spanje. Een jongetje legt wat kleingeld in de koffer van een straatmuzikant die meteen begint te spelen. Het gebeuren zwelt aan met steeds meer muzikanten, tot uiteindelijk ook omstaanders beginnen mee te zingen. En wat voor muziek: de Negende Symfonie van Beethoven: *Alle Menschen werden Brüder*. Maar wat eerst een *flashmob* lijkt tegen de crisis en de besparingen in de cultuursector, blijkt uiteindelijk een uitgekiende reclame te zijn voor de grootste Spaanse Bank. Stilte. Devillé: "We weten dat we belazerd worden. En we weten stilaan ook door wie."

Toeval of niet, gisteren kwam theaterregisseur en columnist Michael De Cock het ook over de crisis hebben. Aanleiding was dit keer de voorstelling *Hebzucht*, maar ook gesprekken

met zijn Congolese medecolumnisten Patrick Mudekereza en Papy Maurice Mbwiti. Gevraagd naar hoe zij de crisis nu aanvoelden was het antwoord laconiek: "Afrika was eigenlijk altijd al in crisis". De werkloosheidsgraad in Congo ligt immers hoog. Wat doen al die mensen dan? Er bestaat een werkwoord voor, aldus De Cock: *se débrouiller*. Het credo van *Uitgelezen* schuilt misschien in de ongedwongenheid waarmee men over boeken spreekt. U wordt tot niets verplicht: hier zijn de boeken, dit vinden wij ervan. Denk er het uwe van. *Débrouillez-vous. (MVS)*

DAGELIJKS OM 17U @ CAFÉ KOER

TELEX

Vandaag is de Speakers' Corner van 'A', of toch een beetje. Te gast zijn: Patrick Janssens, burgervader van Antwerpen; Carmine Michels (master Woordkunst) en Max Gryson (laureaat KifKif-Award 2010).

In *Uitgelezen* vervangt Marijke Pinoy vandaag Marleen Temmerman. Zij moet helaas passen omwille van de voorbereidingen voor haar nieuwe functie als directrice bij de Wereldgezondheidsorganisatie in Genève.

In de zeteltjes van het salonparcours: muzikanten van TP Mukalo en performers uit *A l'Attente du Livre d'Or*. Laat je daarna portretteren in Kinshasa bij Kiripi Siku's fotostudio.

In het familiepark vandaag: om 12u en 14u30 zijn Bees & Toes present met verhalen, om 15u30 komt Tout Puissant Mukalo langs voor een jamsessie en om 17u is er 'surprise music' met Ilya Project. Arbi el Ayachi speelt zijn voorstelling *Anders* op de heuvel om 14u en om 16u.

Opgelet: *Niks is wat het lijkt* (8+) start om 14u en om 16u30 aan het standbeeld 'De Wind'. Tickets ter plaatse.

TAZ en SABAM nodigen je vanavond uit voor een gratis optreden van Liesa Van der Aa, Bert Kruismans en Sioen! Plaats van afspraak: om 20u op Café Koer.

En voor de medewerkers: op vertoon van je pasje is het maandag-gratis-frietjesdag bij Frituur 't Hazegras.

COLOFON

Redactie: Steven Heene, Evelyne Coussens, Margo Van Synghele, Filip Tielens, Hannes Dereere, July Mollin, Koen Aelterman, Simon Vandekerckhove

Foto's: Tom Callemin, Joeri Thiry, Lynn Delbeecke, Christophe Brysse

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: LUC MUYLEAERT,
TARTART VZW, JAN DECLERCKSTRAAT 2, 8400 OOSTENDE.